

Кафедра славянской филологии филологического факультета МГУ им. М.В. Ломоносова приглашает принять участие в традиционном 26-ом **Всероссийском студенческом конкурсе художественного перевода с болгарского языка на русский**, который проводят кафедра славянской филологии филологического факультета МГУ им. М.В. Ломоносова и кафедра славянских языков и культур факультета иностранных языков и регионоведения МГУ им. М.В. Ломоносова.

В конкурсе могут участвовать все, кто изучает болгарский язык в вузах (бакалавриат, магистратура, аспирантура), а также на языковых курсах или самостоятельно. Возраст участников – до 25 лет.

В этом году перед Вами два текста:

- **рассказ Станислава Стратиева «Неделя»** мы предлагаем перевести тем, кто учит болгарский язык недолго – 1-2 семестра – и не в рамках филологической специальности «болгаристика»,

- **рассказ Оли Стояновой «Ангел»** предлагаем для перевода болгаристам (филологам, историкам и т.д.) и тем, кто учит болгарский язык больше 1-го учебного года не в рамках специальности «болгаристика».

Переводы присылайте до 10 марта 2026 г. на адрес оргкомитета конкурса bolgperevodmgu@yandex.ru. Не забудьте **отдельным файлом** сообщить информацию о себе: ФИО, название учебного заведения, где и как долго Вы изучаете болгарский язык, факультет, курс, контакты.

Надеемся, работа над переводом доставит Вам удовольствие!

Результаты конкурса будут объявлены 10 апреля 2026 г. на сайте филологического факультета МГУ им. М. В. Ломоносова <http://www.philol.msu.ru>

Неделя
Станислав Стратиев

Неделя е, чистото синьо небе сияе над града, топло е, почтените глави на семейства отдавна са във вилите си и разкопават лехите с домати, а ние със сина ми седим в стаята, гледаме покривите на къщите и четем книга.

Всъщност книгата я чета аз, а синът ми гледа покривите на къщите. Там има гълъби.

Тихо е, пусто е, неделя.

— Добре де — продължава синът ми, — ами ако вземем крила от лебед?

Поклащам мълчаливо глава — не. Не може.

— А от орел?

И от орел не — кимам отрицателно.

— Ама той е царят на птиците? — казва синът ми.

— Няма никакво значение — казвам, — цар ли е, или не е цар.

Малкия свива устни, мисли.

Аз чета книгата и се мъча да вникна в смисъла ѝ и най-вече в това, защо е написана, и все не мога да схвана.

— Албатрос? — пита с надежда синът ми. — Той има големи крила?

— Не! — клатя глава аз. — Абсурд!...

Той отново се замисля.

Аз седя в креслото, чета, главата леко ме боли, а е още десет часът сутринта.

— Чайка? - пита малкият.

Поклащам пак глава.

— Иииих! — възкликва отчаяно той. — Ами тогава? Откъде крила?

Иска да лети.

Иска да вземе крила от някаква птица, да ги завърже на ръцете си и да полети.

— Защо не летиш със самолет? — питам го аз. — Дето ще търсиш криле, пък ще ги връзваш, пък ще ги размахваш — дълга и широка. Купи си билет за самолет, седни си вътре в креслото, чети си, пий си кафе... Може даже и да подремнеш малко.

Последното изречение го произнасям почти мечтателно.

— Не става — клати глава синът ми.

— Защо не става? Пари ще ти дам.

— Защото самолетът лети, а не аз. Аз се возя. Искам аз да летя.

— Ти летиш с него.

— Не, искам сам да летя, аз.

Поглеждам го — шестгодишен, със сбърчени вежди и сериозен вид, мисли напрегнато откъде да вземе крила, как да полети.

— Какво поколение! — мисля си аз. — Ти им даваш самолет, всички удобства, стюардеса, напитки, шоколади, а той иска сам. Що за самонадеяност!...

После го казвам гласно.

— Ама то е все едно че си вкъщи — казва малкият. — Каква е разликата? Ето, ти и сега седиш в креслото, четеш, пиеш кафе... Аз искам да летя, не искам да пия кафе.

— Широко ти е около врата — казвам, — затова искаш такива работи.

— Как ми е широко? — не разбира той и се пипа около тънкото вратле. — Ами да, широко е... А не може ли с моторче, малко бензин и една перка. И крила от пластмаса, те са леки...

— Не може — казвам. — И стига с тези глупости. Цяла сутрин все това ми повтаряш, криле, въздух, искам да летя. Самолетите летят. Птиците летят, а не хората. Не ме оставяш да си дочета книгата. Хората ходят по земята.

Малкият свива упорито устни, сбърчва вежди и продължава да си блъска главата над проблема с летенето.

Аз чета книгата, но буквите постепенно се разбягват под погледа ми.

«Хм! — мисля си. — Ще лети! Детски работи!... Няма да вземе с нещо свястно да се залови, да свърши някоя работа, седнал да ми мисли глупости. Ще ми лети!... Така се лети!... Аз като бях на неговите години...»

И внезапно си спомних — малката къща, потънала в белия цвят на черешите, крайния градски квартал, аз седя между клоните на най-високото дърво и гледам гълъбите, които летят в синьото небе, и протягам ръце и искам да поле...

— Да-а-а... — произнасям на глас и се оглеждам. — Да!...

Интересно — кога престанах да искам?

Кога престанах да мисля за това?

Черешите раждаха плод, есенните дъждове се сменяха с пролетни, после тази череша изсъхна, май я отсякохме, после къщата започна да се смалява, смаляваше се и дворът, и хората в него се смаляваха — както когато човек се отдалечава от нещо...

Ние станяхме големи и крилата отлетяха някъде. Без нас.

Кога да мисли човек за тези работи — дом, семейство, грижи, деца, работа — не му е до фантазии.

Когато се налагаше да летим — летяхме със самолетите на «Балкан».

Но между клоните, между клоните на черешата това какво беше?... И защо не го забравям?...

Няма ги вече клоните, вече не ни трябват крила, задоволяваме се с крилати фрази...

— Глупости! — казвам гласно. — Какви глупости му идват на човек в неделя. Веднъж да дойде понеделник.

Ангел
Оля Стоянова

Жена му казва, че ангелът му е слаб. Някога това го ядосваше. Сега не му пука за ангела. Представа си го умърлушен, един такъв свит, като него - не особено инициативен. От години не чака нищо добро от него.

Жена му казва същото – от това нищо добро няма да излезе, носи си го като обица на ухото. Той чак като обица не си го носи, но с годините си имаше едно наум – не се впуска в излишни обяснения, не се възторгва прекалено много от неща, които му харесват, прави опити да се държи разумно, защото ако той не се пази, ясно е, че ангелът няма да вземе мерки.

Виж, ясно е, че тези работи не си обсъждат с останалите. Няма да каже на колегите – аз няма да идвам с вас в кръчмата след работа, защото като изпия двеста грама не знам къде се намирам и започвам да правя глупости.

– Ще можеш ли да погледнеш хладилника, нещо не работи от два дни – пита го съседката отсреща и го гледа с големи очи.

Той не разбира нищо от хладилници. Принципно би могъл да го погледне, да се повърти минута-две и после да каже – съжалявам, ама не знам какво му е. Би могъл да го направи поне от едната любезност, защото така се прави и защото така очакват от него, но той си знае, че по-добре да не се намесва в тази история.

– Аз съм по-зле и от теб, знам само откъде се отваря вратата на хладилника – казва той и си мисли, че така казано всичко изглежда смешно.

Съседката обаче го гледа ококорено с още по-големи очи и не се смее. Затова той прави опит да замаже нещата.

– Извикай си техник, за да го види. Аз само с този съвет мога да ти помогна – казва той и с чувството, че е направил достатъчно, затваря спокойно вратата след себе си.

Сега, ако трябва да бъде честен – може да си признае. Съседката е млада, хубава, той няма нищо против нея, дори няма апетити към нея, за да се държи като говедо. Обаче има едно наум – просто иска да си спести някои истории.

Той няма апетити и към уличните музиканти, но все така се случва – те свирят някое от неговите парчета, той се размеква, спира се, започват едни разговори и няколко пъти довежда вкъщи един перуанец, който нямало къде да спи и двама цигулари, които изпуснали влака за Пловдив.

Сега, когато минават край улични музиканти, жена му да му опира един пръст в ребрата и да му казва достатъчно ясно:

– Давай, давай напред!

И той знае, че тя е права.

Знае, че ангелът му е слаб, че от дума на дума нещата се задвижват, а след това е прекалено лесно да допуснеш някого до себе си и да се направиш на глупак. Някога той мислеше, че така хората правят добри неща. Според жена му така постъпват само наивниците. Според него всичко е въпрос на гледна точка. Но и той самият не е много сигурен.

Ето, преди година доведе вкъщи Джон – англичанин, който обикаля света с колело и спукал гума точно пред техния блок. Джон имаше своя история, която се гласеше да разкаже на всеки, който го заговори, а после вече е трудно да оставиш в жегите през август един четиридесетгодишен мъж сам пред блока, когато знаеш, че той има три деца, немска овчарка и се пита защо тук вижда само мрачни хора.

Е, той не е мрачен човек. Него много неща го трогват – майките с деца, които просят по градинките, възрастните хора, които обикалят супермаркетите с огромни колички и

вътре са сложили само един хляб, петнайсетгодишните, които казват насред улицата по телефона: „И аз те обичам, мамо”.

Според жена му е тъпо да се намесва в чужди разговори и още по-тъпо е да се опитва да помага на хора, които не са му искали помощ. Наясно е, че той не е виновен. Това е въпрос на характер.

– Ти си добър човек – казва му. – Само ангелът ти е слаб.

И той понякога си мисли за този слаб ангел – когато затваря прозорците на колата, когато просящите тръгват към него с празна пластмасова чашка, сега се за него, когато продавачите на пазара любезно го питат не иска ли да купи и останалите два килограма ягоди, защото са им последни или когато кани някоя баба да влезе преди него в кабинета на лекаря, а тя се забавя вътре с часове.

Той знае, че жена му е права и от години живее в пълна мобилизация. Не дава пари на просящи. Със свито сърце, но бърза крачка отминава децата, които продават картички за благотворителност. Не помага на непознати хора. Не се заглежда по жени. Не се включва в чужди разговори.

– Какво има? – пита го жена му.

Той е изненадан от гласа ѝ. Гледа новините. Тя бавно довършва вечерята. Той гледа новините вече за трети път, но само за фон и си мисли за някакви свои си неща. После до него достига картината – репортаж за някакво семейство, майката е избягала и децата сами се гледат две седмици, операторът е набил вариото в измъчените лица на децата, вижда очите им, усмивките на по-малките, които не разбират какво става. И за момент трепва. Просто това са онези моменти, които той много добре познава. Ще му се нещо да направи, нещо да промени, струва му се, че някои неща не бива да бъдат оставяни просто така да отминат, даже му се струва, че той нещо би могъл да промени.

– Какво има? – пита отново жена му.

Само за някакви две-три секунди през главата му минават всякакви идеи – как могат да вземат тези деца, поне едно, например, как могат само да им купят дрехи, да им занесат храна, едно камионче или една кукла, например...

Всъщност още няма някаква конкретна идея, всичко е още неясно, мътно, но той познава желанието да направи нещо. Даже му се струва, че и на други хора им се случават тези неща, но те някак успяват да се овладеят, държат се мъжки. А на него ангелът му е слаб и той все се забърква.

– Какво ти е? Зле ли ти е – пита жена му и този път е разтревожена.

– Нищо ми няма – отговаря той. Поема си дъх и казва:

– Вече ми мина.